No. 2. SEPTEMBRO 1922

SUR la TERO ESAS NUR UN STANDARDO, SUB QUA VALORAS KOMBATAR e MORTAR:

Proletarii di omna landi, unionez vi! *Por unionar vi: interkomprenez!*

NIA STANDARDO

Monatalo dil Komunista IDO-Federuro Internaciona (Kifintern).

TO ESAS la STANDARDO dil KOMUNISTA INTERNACIONALO

AVIZO.

Rezulte la decido di la 2-a Komunista IDO-kongreso Internaciona, „NIA STANDARDO" aparos de nun kom organo dil KIFINTERN. On intencas editor ol kom monatalo. Ol divenos tala, se omna revolucionema laboristi-idisti deziros lo. Do — kunlaborado mentala e materiala ne devas mankar.

La General sekretario dil KIFINTERN: Fr. MILTER.

N. LENIN (Vladimir Ilyitsh Ulyanov) en la evo de 16 yari.

Internacionalo.

Avance damniti dil Tero
la sufro falis ja famin',
la venjo tondras en kratero,
erupto qua esos fin'.
Mal pasinton obliviante,
nun, sklavi, marchez ad avan!
La mondo chanjas fundamente;
yusteson proklamez human'!

A la lukto finala
Ni marchez ed esez prod'.
Internacionalo
esos la mondo tot'!

Foresas hieral salveri:
tribuni, Deo, cesar mem.
Su ipsa salvez produkteri,
populo vivez suveren'!
Abase spirital karceri
yusteso venas triumfant,
do hastez futural forjeri,
la feron forjez ardorant'!

A la lukto....

*Tradukis
kdo. Jiri Fr. Chalupecky*

Moskva, septembro, 1922.

Ja duesmafoye asemblis su la komunista Idisti por spektar sua rangi, por rifreshigar e rikurajigar su reciproke, por kritikar la laboro facita e diskutar la facendi.

Kande pasintayare en Wien, lor la 1-a IDO-kongreso, la ne multa kamaradi rezolvis fondar la KIFI, kelki mem suciis pri ke ni ne esas sat multa e forta por sole, sen la helpo da irgaltra organizuro laborista, propagar Ido inter komunistaro. Nam la komunista movadi Idista en Chekoslovakia, Francia, ed ankore en altra nemulta landi erste esis naskanta e li ne ja povis reprezentar la suficante forta movado mondala di la komunista Idistaro, e ta kamaradi, qui ja lore stacis ofte mem tote sola kom unesma komunista pioniri dil Ido en sua lando, vere ne povis garantiar, ke li ipsa ne sukombos e konseque de li on povis expektar nula helpo; kontree li ipsa bezonis la helpo e susteno e fakte la kamaradi ek landi ube nia movado ja kelke sucesis facis omno posibla por helpar ta kamaradi. Malgre ca mala cirkonstanci ed obstakli on fondis en Wien la KIFI, e nun kande ni spektas pos unyara existo di KIFI la rezulto, ni povas esar kontenta se ne fiera. La komunista Ido-movado interne forteskis e solideskis, ed en multa landi, ube Ido ne mem esis konocata ante un yaro, nun emersis Idisti o mem la komunista Ido-grupi, qui esas quaza celuli di la komunista Ido-movado en ta landi.

Ni nun havas nia organo „Nia Standardo", qua esas rezulto dil rezolvemeso di la Rusa kamaradi, qui itere pravis, ke en lia veini cirkulas la revolucionerala sango e ke che li lia agi ne distas multe del intenci. La jurnalo esas kordio dil organizuro. La povra e hungroza kamaradi Rusa ne hezitis funcionigar ca kordio, e ni ceteri nun facos omno posibla por ke olu ne sufrez pro l'anemio e prokurez a „Nia Standardo" maxim multa posibla abonanti, di qui la kontributi esos la garantio ke la kordio di KIFI ne cesos segunregule palpitar.

Kamaradi ek Francia, Germania, Suisie, Chekoslovakia, Anglia, Hungaria, Rusia, Suedia e Luxemburgia, veninta por deliberar, vere reprezentis „mikra komunista internacionalo", quale remarkis ula jokema kamarado, e ca „poshal edituro di la internacionalo " klare pruvis al multa ne-Idista Germana asistanti laborista, ke per la linguo Internaciona on povas facile eskartar la „linguala frontieri", qui impedas l'interkompreno di la laboranta klaso en la tota mondo. Se la laboristi interkomprenos linguale l'unu l'altru, lore la tromperi di omna nacioni e, politikala kolori ne plus povos sucesoze trompar l'unesala komuna instinto di la laboristala klaso — l'instinto al sukonservo per uniono di omna opresati en la mondo por ensemble kombatar la komuna opresero.

Multo facesis dum la pasinta yaro e plu multo ne povis facesir pro ke ne esis suficanta laboreri. Ed ankore plu multo facenda expektas ni. Certe ke ni itere forsan ne povos facar omno, quon ni deziras. Ma tamen ni devas facar omno, quo esas posibla.

Kom devizo en nia laboro valorez la enunco di nia granda filozofo Karl Marx: „Proletarii di omna landi, unionez vi!" kun la adjuntajo: „Por unionar vi, interkomprenez per linguo komuna por omni!"

La duesma mondo-kongreso di la Komunista IDO-Federuro Internaciona (KIFINTERN).

La kongreso apertesis 5-a agoste en Dessau, Germania, da kdo. Václav Chlumecky, membro di la Chekoslovaka senato, qua prezidis anke la kongreso. Segun la raporti di la reprezenteri de diversa landi e ta di la general-sekretario on konstatas, ke la mondolingual movado inter la revolucionema laboristaro di la tota mondo multe progresis. Malgre to, ke la KIFIntern fondesabis nur ante un yaro, ol tamen sucesis ja organizar secioni en 9 landi, ed adherigar izolita grupi e membri en l'altra. Delegiti ek ok landi prizentis detaloza raporti, le cetera sendis tala letre. Tre forta intereson por la linguo internaciona efektigis inter la partisani la autoritatoza decido di la „Studio Komisitaro por adopto di la L. I. aden la Triesma Internacionalo Komunista". Konseque ta decido, la komunista partiso e la reda Federuro di la gimnastikal unioni en Chekoslovakia, la komunista partiso en Mexikia oficale adoptis IDO. Altra partisi esas ankore studianta la mondolingual problemo. La reprezentero di Rusia kdo. Milter diskursis publike en IDO ye la nomo dil Internaciona Laboristo-Sokurso por Rusia ed explikis olua nuna taski. Ta diskurson, qua vortope tradukesis en la Germana da kdino. Lantos ed olqua aparis en la soc. dem. jurnalo di Dessau, ni insertos anke en la proxima numeri di „N. St.". De la letri e salutaji recevita ni citas infre,

pro manko di spaco, nur ta da kdo. Henri Guilbeaux, qua esas nun en Berlin kom reprezentanto di „Narkompros", por laborar pri „interkultural proximesko dil populi".

Komisiono kompozita ek kdi. Grünwald (Chekoslovakia), Flory (Francia), Voigt (Germania), Milter (Rusia), Adam (Hungaria) nominesis por studiar diversa projeti di statuti di KIFIntern e prizentar unika projeto rezuma.

La 2-a kongreso rezolvis: elektar kom generala sekretario di KIFIntern kamarado Fr. Milter (Rusia) e kom vice-sekretario kdo. Ev. Bagen (Rusia). Kom membri dil ampla komitato elektesis: Adam (Hungaria), Markvart e Grünwald (Chekoslovakia), Voigt (Germania), Marget (Francia) ed R-m (Usa).

On anke rezolvis establisar: a) Financal sekretarierio en Chekoslovakia (Praha II, IDO Laboristal Asocio Internaciona, Skolska, 34), por recevar omna sumi ek landi, qui cainstante ne havas direta posto-relati kun Rusia. Nulo altra kam pekunio esas sendenda a ta adreso; b) Central Informerio en Germania (provizora adreso: K. Jacob (por C. I.), Soorstrasse 36 b, pt. Berlin Charlottenburg). Omna informi pri nia movado, — su esi ed anke nesucesi, — sive d landal secioni, sive dal izolita membri esas sendenda nur al Central Informerio (aranjez, ke li arivez en Berlin admaxime til 20-a di omna monato).

La kontributi di la landal secioni a central organizuro di KIFIntern esas un quarimo de o na revenui di singla landal secioni (naskanta ek kontributi membrala di lia membri).

Multa plusa decidi rezolvesis, qui ja dissendesis ad omna landal secioni per la 1-a e 2-a numeri di Cirkulara Buletino di la Mikra Komitato di KIFIntern.

Quale omna kamaradi nun vidas, la revo di ni omni korpeskas, do oportas agar por realigar la facita rezolvi. Adavan!

Fr. M.

Letro di kdo. Henri Guilbeaux al duesma mondo-kongreso di KIFIntern.

Kan aradi, ne povante asistar via kongreso, me sendas a vi fratala saluto. La diverseso di lingui esis sempre un ek la maxim forta moyeni quin la explotanti uzis por duktar la laborema masi a la reciproka buchado. Kande la laboristi de omna landi lernabos plu bone komprenigar su, lore li anke dicernos sua amiki e sua enemiki. E lore la nacionala limiti esos finita por sempre per la vinko dil proletariaro sur sua enemiki klasala; to esos la sola milito, qua povas esar la lasta. Laborante por la L. I. vi ne obliviez ke ol ne esas skopo, ma moyeno.

Moyeno di klasala lukto cadie, — instrumento dil progreso dil civilizado esos morge. Kande la klasala diferi esos abolisita, la homaro arivos fine a la interkultura proximesko di la nacioni. E lore, kdi., la rolo di la linguo internaciona divenos importantega.

La komuneso kulturala naskos ye la dio, kande la homi trapasabos l'obstaklo di la lingui per moyeno dil unika linguo internaciona, di qua la facileso igas ol acesebla da omni.

Kamaradi Idista, plu kam ultempe me esas konvinkita pri la neceseso di via agado. Me esas Esperantisto por honorizar la pionirala laboro facita da ca movado. Me esas Idisto pro ke IDO esas plu proxima a la definitiva solvo dil problemo.

Al II-esma kongreso Internaciona dil Komunista Idisti me sendas mea maxim bona deziri por suceso.

Berlin, 8-a agosto 1922. *Henri Guilbeaux.*

La 2-a IDO-kongreso internaciona.

Del 5. til 9. agosto eventis en Dessau (Germania) la 2-a mondo-kongreso por la helpo linguo internaciona IDO. Asistis plu kam 200 delegiti de 15 diversa nacioni e plura reprezentanti de diversa institucuri statala, nome, la gubernestro DEIST de Dessau, l'urbesto HESSE, la membro dil Anhaltana skol-administraro JOHANNES, la reprezentanti dil Chekoslovaka ministerio DLOUHY, la komercala sindiko WOLF, la instruktisto di mestierala skolo WIMMER e la oficala reprezentanto dil ferio en Reichenberg sr. GOLTZ.

La generala propagal-asembli dil kongreso prezidesis da la prezidanto dil Anhaltana parlamento sr. PEUS e la laboral kunsidi da injeniero sr. JANOTTA (Wien), kom viceprezidanto esis sr. DE GUESNET (Francia).

En la propagala parto dil kongreso eventis diskursi da reprezenteri di la singla landi. La maxim remarkinda diskursi esis: „Propra hemo, mondolinguo e aeroplano" da sr. Peus; „Mondolinguo e cieno" da sr. Golts; „Naturaleso di artificala linguo" da sr. Schneeberger, (qua explikis per lumimaji la difero inter Esperanto ed IDO, pruvante la neceseso reformar Esperanto primitiva); expliko e demonstro di la vidindaji e belaji di Praha per lum-imaji da k-do Markvart e fine diskurso pri „La hungro en Rusia e la internaciona laboristo-sokurso" da k-do Milter.

Dum la generala kongreso eventis anke la kongresi di „Emancipanta Stelo" e la komunista IDO-Federuro Internaciona e multa kunsidi fakala.

La kongreso finis per aprobo di oficala rezolvo qua konstatas ke internaciona linguo helpanta kom linguo komuna por la tota homaro existas: ol nur bezonas esar adoptata ed uzata. Pri la 3-a IDO-kongreso on rezolvis aranjar tala en Kassel (Germania).

Kelka judiki pri la partiso di soc. rev.

La judiciado di la partiso di socialista-revolucioneri vere esas ulo extra-ordinara. Nultempe e nulube eventis, ke la judiciado partoprenesis ultre la reprezentanti dil guvernerio kom akuzanti anke dal reprezentanti dil internaciona stabo kombatala di la revoluciono proletariala — l'Internacionalo Komunista. Co signifikas, ke ne nur la povo komunista, ne nur la guvernerio proletariala di Rusia judicias la trahizema partiso, ma lo facas anke la proletariaro internaciona en la persono di sua avanguardo. Ca tribunalo historiala esas la unesma audacoza probo dil proletariaro revoltinta sideskigar sur l'akuzo-benko la sklaviganto ed opresanto internaciona dil homaro — la mondo-borgezaro — en la persono di un ek lua exekutanti, la partiso di socialista-revolucioneri. *Alois Muna.*

— —

La Rusa revoluciono esas la unesma avanguardo di la mondo-proletariaro. Rusia kom laboristal-stato esas fortreso di la mondo-revoluciono. E pro to omnu, qua levas sua manuo kontre ta unesma reala konquestajo di la klaso laborista, — levas ol kontre la laboristaro internaciona. *Klara Zetkin.*

— —

To, quo esas vivoza en la proletariaro; ti, qui luktis lor la milito kontre la krulo dil Internacionalo; ti, qui en karceri sufris por olua rinaskigo; ti qui versis sua sango por la revoluciono proletariala en omna landi di la mondo — de la republiko Germana, establisita sur l'osti di plu kam duadek mil laboristi ocidita da Nosko, til la laboristi dil oro-minoyi en Afrika, fusilagita dal kapitalo Angla a qua servas Henderson; omno vivoza en la proletariaro internaciona; omno, quo prizentas lua futuro — omno co esas por la Rusa Soviet-Republiko laborista e kontre la partiso di la social-revolucioneri. *Karl Radek.*

Judiciado di la partiso di „socialista revolucioneri".

Advoko di la Komunista Internacionalo.

AL PROLETARII di OMNA LANDI.

„La Komunista Internacionalo ageme partoprenis ca procedo, nam omno, quo koncernas la vivo e la morto di Rusa Republiko Sovietala, koncernas anke vi, proletarii di omna landi, o koncernas la Komunista Internacionalo — organizuro internaciona di la revolucionala proletarii di omna landi. Ye nia nomo partoprenis ca procedo la reprezentanti di Komunista Internacionalo la kamaradi Klara Zetkin, Bokani e Muna — kom akuzanti.

Ye la definitiva solvo di ta questiono, l'Exekutiv-Komitato di Komunista Internacionalo enuncis sua opiniono al Central-Komitato dil Rusa Partiso Komunista direktanta la destino di Republiko Sovietala. Ca opiniono ni savigas dal proletariaro internaciona.

Ni solidaresas kun la verdikto dil Tribunalo Revolucionala. En la procedo durinta du monati, en la procedo, en qua al akuzati ofresis plu multa posibleso di sudefenso, kam ol ofresas al laboristi revolucionala di Europa e di tale nomata landi demokratala, — **la krimini di la socialista-revolucioneri revelesis til la fino.** Pro tala krimini kontre la proletariaro la povo revolucionala ne povas admisar altra verdikto, kam la verdikto al morto.

Ma la povo revolucionala foresas del ardoro borgezala di la leg-litero. Ol ne konocas la politiko di venjo, quan che laboristi revolucionala senkompate praktikas en la vivo, la stati borgezala: La revolucionala guvernerio laborista devas duktesar su al skopo-konformeso revolucionala e pro to l'Exekutiv Komitato dil Komunista Internacionalo **solidaresas kun la Totrusa Exekutiv-Komitato Centrala di Sovieti, qua imperis ne exekutar la morto-verdikto.**

La guvernerio Sovietala transdonis la solvo pri la destino di chefi dil partiso di socialista-revolucioneri en la manui di lia chefi exterlanda. Po la ceso di lia kontre-revolucionala lukto, po la ceso di la civil-milito ol donas a li posibleso gardar la vivo di la kondamniti.

Gelaboristi! La procedo kontre la partiso di „socialista-revolucioneri" provokis fola persekuto di Soviet-Rusia de la latero di chefi di 2-esma e 2½ Internacionali, qui, ensemble kun la tota jurnalaro borgeza, engajesis defensar la federati dil mondo-kontre-revoluciono, celanta su sub la flago di socialismo. Li prizentis a vi Soviet-Rusia quaze bestio sang-avida. Ni questionas vi, ube existas en la mondo altra guvernerio, qua renuncabus exekutar morto-verdikto che homi, qui en kompoto kun altra guvernerii probis renversar ol per armi en la manui, ne retenante su mem del ocido dopangula? La chefi di la 2-a e 2½-a Internacionali sendis sua reprezentanti ye la procedo en Moskva, qui fugis konvinkeskinte su pri la neaudita krimini di sua defensati.

La arkivo, requizita dal Soviet-Povo del hefo di la socialista-revolucioneri Korenski, pruvas, ke ca partiso kombata is Soviet-Rusia per helpo di pekunio di la federiti ne nur en la yaro 1918, la maxim kruela periodo dil civil-milito. Anke en la yaro 1921, ichegè provizita per pekunio dal Franca e Cheko-Slovaka guvernerii e sustenita dal guvernerii di la Baltik-Stati e Polonia, ol exekutis en Rusia spionado militala e preparis revolti, advokante la susteno armizita di la federati.

La revelo di la socialista-revolucioneri kom agenti di la mondo-kontre-revoluciono esas **desmasko di la 2-a e 2½-a Internacionali.** Pos omna ta reveli e pos to, kande la Soviet-Guvernerio pruvis, ke ol ne durstas ye la sango dil kulpoza chefi di la „soc.-revol.", ni expektas, ke omna gelaboristi, che qua partiso li anke apartenus, dicos a la chefi di la 2-a e 2½-a Internacionali: **cesez la persekutado deshonora di Soviet-Rusia! Via devo esas koaktar via federati — la socialista-revolucioneri — renuncar su de la civil-milito kontre la Soviet-Guvernerio, cesar la relatado shamoza kun la guvernerii kapitalista ne nur parole, ma per agi, cesar la preparo di civil-milito en lando durstanta paco, laboro ed ordino.**

Se la 2-esma e 2½-a Internacionali aplikos nur un dekimo de ta energio, quan li uzas nun por persekutado di Soviet-Rusia, kontre la soc.-rev., lore salvesos ne nur la vivo di la kondamnita chefi dil soc.-rev., ma anke la vivo di multa laboristi e rurani, qui defensas la Povo Sovietala per armi, e same la vivo di milioni de infanti, quin la civil-milito kondamnis a hungro.

La mondo-kapitalo probos per omna sua forci — de la boikoto financala til la financizo di la civil-milito — koaktar la Soviet-Guvernerio a ka-

pitulaco. La Soviet-Guvernerio defensos per omna forci ed omna moyeni l'aforo di la laboristi. Ed en ca kombati ol frakasos sua adversi. **Ne permisez, ke la jenerozeso di la Soviet-Guvernerio relate la socialista-revolucioneri, agenti di la borgezaro, igez alizar esperi di enemiki di Soviet-Rusia!**

Vivez Rusia Sovietala!

Vivez la Tribunalo Revolucionala gardanta l'interesi di la mondo-proletariaro!

L'enemiki di Soviet-Rusia, la defensanti di la civil-milito e teroro — li desarmizez su!

La mondo-proletariaro unionez su cirkum Soviet-Rusia — sua avanguardo feratra!

Exekutiv-Komitato
dil Komunista Internacionalo.

Tradukita ek Rusa da J. C. Palandyuk.

LI e NI.

Dum kun yari la mondo-borgezaro e lua sordida kunaganti—la negocianta „socialisti" omnaspeca —kombatas la libera Rusia laboristala per omna moyeni acesebla, sive per kalumnii stupida ed intenca sive prizentante ol quaze stato di sovaji ocidema, qui nihiligas sua enemiki ye nerezistebla venjo-pasiono. La borgezaro qua jetis milioni de masi en la fairo di la monstra milito; la borgezaro qua per la helpo di sua manuaganti sangoze opresas, depresas e strangulas omnube la movado di la masi laborema; la borgezaro qua transformis la tota mondo en karcero por la populo; la borgezaro qua vere ocidas, venjas su kruele, bestiale e senhomale — ca impertinenta, sangoza e desprizata borgezaro, ensemble kun la servema socialdemokrati klamas tralizeme en la tota mondo, ke ni, la hierala sklavi, sucesinta en morto-kombato definitiva abolisar sua sklaveso, ke ni esas venjeri sangavida.

Ka ca „kulturhomi demokratala" (inkluzive la inteligentozi exterklasala) ja obliviis la ocido perfida di k-di Karl Liebknecht e Roza Luxemburg en Germania, la masakrigo di komunisti en Yugo-Slavia, la mortigo di k-do Kingissep en Estonia, la pendigo di k-do Arnold Purin en Latvia, la kondamno di k-do Dombal a karcero forcata en Polonia? Ka ne omna ta laboremi honesta privacesis del vivo nur pro ke li esis komunisti e tendencis a liberigar la opresati, la proletariaro? Nulu, ecepte la partiso komunista, protestis kontre ta bestialaji — kom eventi kustumala en la kulturala demokratii borgezala. E nulu ek la kampeyi di la 2-a e 2½-a Internacionali klamis: „Exekutisti!" — pro ke li ipsa sive koncie sive nekoncie partoprenas al exekutado di la komunista laboristi.

Olim Karl Marx dicis: „La revoluciono vinkoza esas jeneroza." La verajo di co lumoze pruvesas nun per la eventi historiala dil revoluciono Rusa.

La verdikto di la Tribunalo Revolucionala e la decido di la Totrusa Exekutiv-Komitato Centrala di Sovieti montras al proletariaro totmonda, ke la judiciado dil partiso di soc.-revolucioneri ne esas ago di venjo politikala, quale lo proklamas omna enemiki di la laboristi. Kontree. Ol dicas eloquente: «Pro krimini grava, ni kondamnis ca ocideri nerepentema a morto-puniso, ma ni postulas nula sango, nula viktimi, ni ne venjas ni po la pasinto, ni gardas nur la konquestaji di la revoluciono. E se existas la minima posibleso evitar la civilmilito — la sango di la maxim minacoza adversi di la proletariaro ne versesos.»

Tala esas la etiko nova en la lando dil diktatoreso di la proletariaro, kompare a la kulturo-demokratal etiko buchistal en la landi kapitalistala.

Li ocidas e masakrigas sekrete e dopangule sub diversa kauzi inventita la reprezentanti di la proletariaro, kombatanta por la liberigo dil opresati, por la plubonigo di lia viv-existo, — ne publikigante la vera kauzi e ne admisante al judiciado la defensanti di la laboristi.

Ni, en la ankore sola laboristo-stato kondamnas nia enemiki publike, sen restriktar lia defenso-yuro ed admisas al judiciado mem l'asisto di reprezentanti di a ni enemika 2-a e 2½-a Internacionali. Ni exekutas la morto-puniso nur defensante ni del ataki di la mondo-borgezaro, gardante la sekureso di la revoluciono. Kande la danjero pasis, kande nulo plus minacas a la sekureso di la unesma fortreso laboristala — ol esas pronta pardonar omna sua enemiki, se li neplus trublos la laboro ed ordino di Republiko.

Tala esas la historiala jenerozeso di la vinkoza revoluciono proletariala, quan omna laboristo-enemiki intencas denigrar, kalumnie klamante en la mondo pri fablatra neveraji.

E. Jomolo.

Kurta historio di la partiso di „Socialista Revolucioneri".

Pro l'intereso quan efektigis la judiciado di la socialista partiso revolucionala dal Revolucionala Tribunalo Proletariala en Rusia e pro la deziro konocigar da omna laboristi la vere esencala kauzi dil akuzo, ni donas hike la sequanta kurta deskripto di lia „agado revolucionala".

1917.

Kande la dinastio di le Romanov esis renversita, lore la generala povon en la lando sizis le se-re (socialista revolucioneri). Ensemble kun sua guideri Kerenski, Tshernov, Savinkov, Avksentyev ed altri la partiso esis por la duro di la homo-buchado imperialistala. Li durstis ye la sango di la Rusa laboristi e rurani — por la profito di la nobeli, bankieri, domenieri e fabrik-posederi.

La renverso Oktobrala.

La Provizora Guvernerio esis renversita. Tamen la partiso di se-re, gustinte de la povo, aspiris vers la kupo ensemble kun la generali ed altra restaureri. Lor la revolto Oktobrala, en Moskva, la municipal-konsilantaro di se-re imperis al kadeti luktar per armi kontre la laboristi. Pos l'abatado di la kadeto-revolto en Petrograd, qua postulis multa sangoza viktimi del laboristi, le se-re marchigas l'eliti dil kozaki di generalo Krasnov vers la chefurbo di la revoluciono. En la sama yaro le se-re asumas relatado kun la Germana stabo generala di Ludendorf e kun blankguardala organizuri, segun la speco di Kornilov, direktita dal internaciona spionero Filonenko, por per la helpo di exterlanda bayoneti — „enduktar ordino" en la neobediema stato laborista. Paralele le se-re agitas en la urbala strati miborgeza por igar omna-speca desfacilaji e trublar la laboro konstruktiva, provokante la laboristi en la fabrikeri por strikado.

1918.

Ye la 5-esma januaro 1918 startis sua kunsidi l'Establisala Kunveno (Uchreditelnoye Sobraniye — „Parlamento Demokratala") kun majoritato di la partisani di se-re. Samtempe, ye 8-esma januaro, asemblis su la Triesma Totrusa Kunveno di Sovieti kun absoluta majoritato di komunisti. L'interkombato di la du organizuri duras ne longe. La Kunveno Establisala, kom enemika al laboristo-ruranala povo, dispulsesas da la lasta. Quik pos ta evento le se-re komencas armizita lukto kun la Sovietala Povo. Pro lia demarshi e helpo eventas ta-tempe l'invado di Germani en Ukrainia por abatar ibe la laborista revolto; la komploto di Chekoslovaki, per la susteno di qui la du guvernerii di se-re — la Forestala e la West-Siber-

riala — kontratas kun la diplomaclistala cirkli di Japonia e di la imperialistala mondo por supresar la laborista revoluciono en Rusia. Pluse, le se-re organizas la Kunveno Establisala di Samara, genitinta la generalo Kolchak, existinta nur pro la richega nutrio per la pekunio ed armi dil Franca bankieri. La yaro 1918 esas remarkinda anke pro la „prodaji" di le se-re en Arkhangelsk, ube li trahizeme transdonas la masi laborema por punisado ed exekutado aden la manui di generalo Müller, nominito da Kolchak. Ma omno to ankore ne suficas. On komencas ocidar la maxim influoza guideri proletariala. Tale ocidesas k-di Uritski e Volodarski, e vundesas per venenizita kugli kamarado Lenin. On organizas misfaliinta komploti kontre k-di Trotski e Zinoviev. Organizesas sango-abunda revolto en Yaroslav. Catempe la militai-organizuri di se-re penetras en la Reda Armeo ed organizas spionado sistemala. On organizas plura expropriadi e por ta skopo asaltas oficeyi statala, exemple, la Populkomisarierio di Alimentivi en Petrograd, la 9-a posto-telegrafala seciono en Moskva, la Guberniala Komisarierio di Alimentivi en Kaluga e c.

1919.

La tota yaro pasas en trahizema laboro zeloza di le se-re, en la intenci pluperfektigar su pri ambigueso e hipokriteso. Ed omno co eventas en l'instanto di la maxima intenseso di esforci di la proletariaro parear l'ataki di la kontre-revoluciono obs dema. Kande la gen. Denikin proximeskas su a Tula e Kolchak a Tyumen, la Centrala Komitato dil partiso di se-re publikigas al laboristi advoko perfida, indikante, ke generalo Denikin adportas por la laboremi sur sua bayoneti reakto e sklaveso. Ma en la realeso la C. K. facas kontrato kun Denikin per sua yurizita plenipotencarii Donskoi e Dashevski por komune strangular la laborista Republiko di Sovieti. Samtempe li distributas al redarmisti en l'armeo advoko di C. K., propozante abandonar la lukto-fronto e transirar en la kampeyo di Denikin e Kolchak. Ye la 16-esma mayo 1919 publikigesas en Paris Deklaro dal partiso di se re pri la neceseso startigar iterira interveno.

1920.

Ca yaro esas precipue remarkinda por la partiso di le se-re per to, ke ol, richege provizita per omno dal Franca imperialisti, organizas nov armeo por hastar sustenar la Polona armeo invadanta Rusia ed Ukrainia. La exekuto di ta „patrio-salvanta" afero komisesas al maxim abomininda homacho, la se-re Savinkov. Per sua organizuri en Kaukazia ed en la Sudala Rusia li omna-maniere sustenas barono Vrangel e tale meritas lua jeneroza agnosko. En la sama yaro la partiso di se-re organizas, per la helpo di pekunio exterlanda, „l'Uniono di la Ruranaro laborema" kun pure restaurala tendenci, organizas revolto ruranala en gubernio di Tambov, serio de sedicii en Siberia ed en la regioni di Nigra Maro.

1921.

En Paris la chefi di la partiso di le se-re Tshernov, Kerenski, Avksentyev ed altri establisas „Komitato di membri di l'Establisala Kunveno" ensemble kun la partiso di kadeti. La „popul-liberiganta" partiso, „protektanta la vilajani", tote necelite frateskas kun la dominieri ed exfabrikoposederi. Pose sequas la revolto en Kronstadt kom rezultajo di lia manuagado, kun la devizo dupiganta la masi, postulanta ne plus l'aboliso di Sovieti, ma nur „Sovieti sen komunisti".

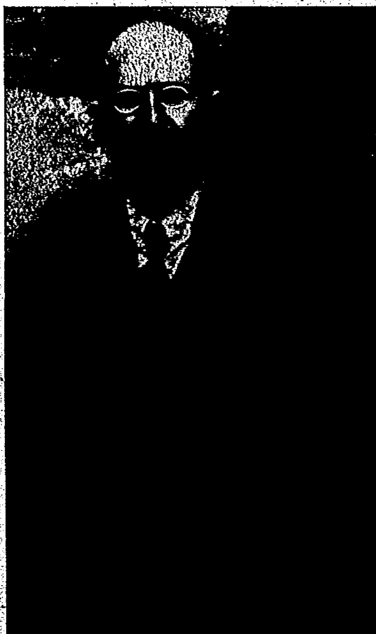
1922.

La partiso di le se-re afektacas la renunco dil probi vana strangular la Povo Sovietala per armizita lukto e helpo dil interveno, ma li ne chanjas sua taktiko, a qua li restas fidela mem til nun. Li festadas la yinko di hungro en Rusia ed explikas ol kom rezultajo di la komunista rejimo. Li propagas en sua exterlanda jurnali, ke on ne devas sokursar la hungranti en la Volgo-regioni. Li inventas e rireçetas la maxim poltrona kalumnii pri Rusia por denigrar ol koram la tota mondo e precipue koram la totmonda proletariaro. Lor la sequestro di la voloraji ek la pregeyi por la sokurso di la hungranti, l'exterlanda jurnalaro di la partiso di se-re tote senhezite expresis sua kompato e simpatii al patriarko Tikhon, la provokanto di sangovarsoza revolto religiala en l'urbo Smolensk. Lia maxim fresha „prodaji" vidigesas lor la konfero en Genova, ube ta „socialisti" e „revolucioneri" omnamaniere laboris ye la profito dil imperialismo totmonda e per omna sua forci probis febligar la situeso di la Rusa Sovietala Federuro.

———

Konsiderante lo supre dicita, por omna laboristo devas esar klara, pro quo fugis ek Rusia ankore en la komenco di la judiciado la „yurizita" protektanti di ta pure kontre-revolucionala partiso — la reprezentanti di la 2-esma e 2½ Internacionali, la „anke-socialisti" Vandervelde, Rosenfeld e Teodor Liebknecht. Li mustis fugar — pos konoceskir la tota sordid afero — por ne esor deskovrita kom lia kunaganti, nam li ya ankore volas plear la rolo di „garderi di la proletariarol"

Segun „Pravda" trad. P. Rodin.

Komisario di Popul-instruktado A. Lunatsharski, akuzanto ye la judiciado di soc.-rev.

La judiciado di la partiso di socialista-revolucioneri.

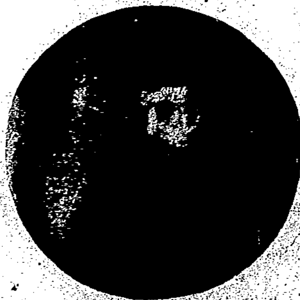
1. La Superiora Revolucionala Tribunalo Proletariala.

Prezidanto di la Tribunalo Y. L. PIATAKOV.

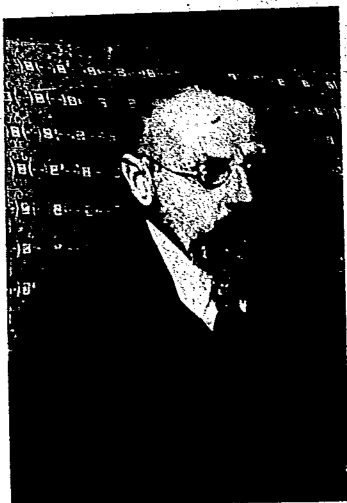
A. V. GALKIN.

Membri di la Tribunalo

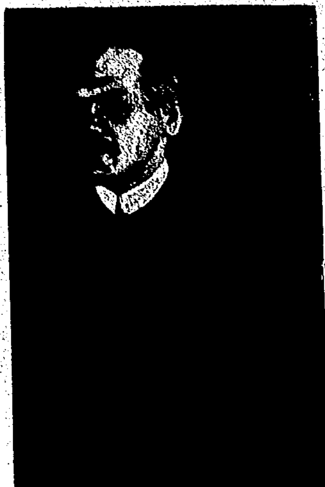

O. J. KARKLIN.

II. L'AKUZANTI.

Profesoro M. N. POKROVSKI.

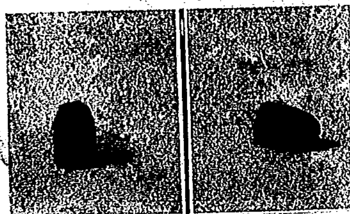

N. V. KRILENKO.

III. L'AKUZATI.

A. P. Gots.

Pruvajo kozala: du kugli mitranchita e venzita per la veneno „Kuraré", trovita lor l'operaco ye kamaradó LENIN.

D. D. Donskoi.

M. A. Likhatsh.

E. M. Timofeyev.

IV. Quale la Rusa laboristaro renkontris en Moskva la reprezentanti dil 2-esma o $2^1/_2$-esma Internacionali „yurizita“ protektar la trahizemi dil revoluciono e la proletariaro.

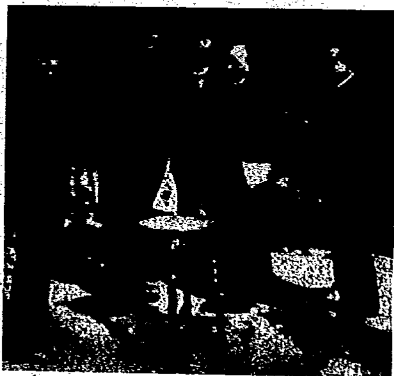

Automobilo di la jurnalo „PRAVDA“ (Veroso) che la fervoyostaciono di Vindava en Moskva.

„Saluto“ eloquenta, komprenebla sen traduko en omna lingui.

La RUSO-GERMANA KONTRATO.

Wirth, Krasin, Tshitsherin, Joffe.

La mondo-kapitalismo konvinkesis pri la neposibleso strangular la R.S.F.S.R. Ol konvinkesis per experimenti, a qui helpis ne la blokuso, ne la interveno. Omna ca intenci nihiligesis dal proletariaro Rusa, sustenita dal laboristi di la tota mondo. La materii kruda, tante bezonata por la rikonstrukto dil mond-ekonomio, restis en la manui dil stato laborista. Sen la materii kruda e l'ampla merkato Rusa esas posibla nula liquidaco di krizo di la mond-ekonomio. Precize to igis kunvokar la konferi di Genova e di Haago, por ankore unfoye, per maniero diplomacala probar koaktar la laboristo-stato a kapitulaco, ma lo ne sucesis. On intencis izolar Rusia, ma fakte ta agado igis unionar su reciproke omna nacioni opresita e vinkita. La Ruso-Germana kontrato esas la maxim eloquenta vango-frapo ad omna impertinenta kavalieri dil borgezaro imperialista, probinta diplomacale strangular Soviet-Rusia. Ne Genova e ne Haago esis en la posibleso donar paco a la mondo. La nura solvo di ta problemo trovesas en la augmento di la mondo-movado laboristala, qua dicos sua lasta parolo definitiva. Til ta tempo Rusia, kom la sola laboristo-stato en la mondo, mustas manovrar e konvencionar kun diversa singla landi — por maxim rapide posible rikonstruktar sua destruktita ekonomio — por l'interesi di la mondo-proletariaro, l'avanguardo di qua ol esas.

LA REDA JURO.

Kamarado L. Trotski jurigas la Reda Armeo Rusa sur la historiala Reda placo proxim Kreml dum la Unesma Mayo 1922.

 894 87

Kamarado L. Trotski aceptas la parado dil Reda Armeo pos la juro.

Quala do esas la Reda Armeo?

Quik kande en Genua la Rusa deputito Tshitsherin tushis la problemo pri la generala desarmizo, omna ne-Rusa delegiti tre furiozeskis, ed en la kapitalista e socialpatriota jurnali di omna landi on itere lektis longega artikli pri la „reda hordi" sangavida ed c. Ma anke kelka plu racionoza opinioni emersis en la sama jurnali e ni citas hike to, quon skribis injenioro Srom [shrom], qua esis membro di la ekonomial expediciono sendita da Chekoslovakia a Rusia. (Cetere, la nuna stando dil Reda Armeo ja esas altra: nombre, segun l'expliko di kdo. L. Trotski ad exterlanda jurnalisti, ol diminutesis til?cirkume 800,000 homi ed lua teknikal e material stando relative plubonigesis). Yen, quon la nekomunista Srom skribis en la organo di Chekoslovaka kapitalisti „Tribuna":

Unesme Srom afirmas, ke dum la yaro 1921 la Rusi tote facile desdemobilizabis la tota armeo,

„Nur la maxim yuna kontingenti 1901 til 1899 restis armizita. La nombro dil armizita soldati esas nun 1.595.000, sen kontar la navanaro, l'etapopunti o detachmenti kun specala destino. Dum la desmobilizo on diminutabis la nombro dil armeo precipue en la loki dop la frontieri. L'armeo dum la paco konsistas ek 95 infantrio-brigadi e 49 kavalrio-brigadi kun la relativa nombro dil altra detachmenti. Specalmaniere esas organizita la kavalrio (dil generali Budyoniy e Voroshilov *) olqua **nun esas dispersita preske komplete en la tota Rusia pov exekutar la agrokultival labovi.** Ma olu esas kapabla ye l'unosma alarmo grupeskar en la determinita centri en farmacuri grandnombra, malgre ke la nombro di kavali en tota Rusia diminutabis de 35.000 000 al nura 14.000.000 kavali.

L'exerco dil armeo esas analoga a ta di omna armei dil mondo. La diciplino esas solida e la yuna soldati traktesas tre bone, la provizo, quankam ne perfekta, esas tamen suficanta. La uniformo e same la armizo ed omna armaturo esas en bona stando, e l'extera aspekto dil armeo okazione la exerci o la defili esas bela. Ma lo, quo ligas la Reda Armeo kompakta e til alta grado mem forta, **lo esas olua politikala koncio,** preske penetreso dal sovietal ideologio. La imperi di Trotski maxim bone demonstras lo; **on omisas nek un okaziono por explikar al reda soldato la vidpunto di sovieti al problemi dil exterlandal ed hemal politiko. On inkulkas al soldati la savo pri omna chefa problemi dil politiko,** qui ne ja esis solvita. On explikas a li quon signifikas la perdo di Besarabia, quala esas la relato di Rusia a Finlando en la problemo di Karelia, a Japonia en la problemo di Vladivostok e Korea, a Polonia en la problemo di Savinkov e Petlura. **La iliterata soldati devas parlernar skribar e lektar;** la devizo di ca yaro esas: ye la 1-esma mayo omna soldato savez tralektar ed ipsa signatar la „reda juro". Generale ica yaro devas esar, segun la vorti di Trotski ipsa, la yaro di lerno, la intrinseka kompaktigo e solidigo.

Yuna homi kun ecelanta kapablesi militala erudesas en la superiora skolo militala, en l'akademio dil Reda Stabo, ube li instruktesas dum tri yari, ed

---

*) Budyoniy e Voroshilov nultempe esis generali, — B. esas rurano, olima suboficiro, V. esas olima laboristoministo, ma to ne impedis li bone „batar" omnaspeca blanka generali. Red.

ube grandaparte l'anciena carala specialisti instruktas. La doco-programo, tam en la meza skolo kam en la Akademio, esas tre sorgoze kompozita ed olu anke tre sorgoze exekutesas. Ultre la lernendi matematiko-fizikala e militala, on grantas tempo anke al stranjera lingui e politikal erudo. 43.4 po **cent del komandestri konsistas ek laboristi ed agrokultivisti**, ek ancien frontal ordinara soldati, qui frequentinte kurta kursi kompletigis tale sua **praktikala** konoci militala. Generale li esas komandisti di inferiora trupi e li formacas la spino di la Red Armeo, li esas fundamento dil originala Red Armeo, kande olu ekiris la fabrikerii e vilaji. 10 po cent esas la anciena suboficiri, 18 po cent esas la komandisti ekirinta la sovietala militoskoli, 22 po cent esas l'anciena oficiri ek la mondomilito, 6 po cent esas la militał oficisti, 5,6 po cent esas la esinta caral oficiri. L'armeo fuzis omna ta elementi aden kompakta. homogeda maso, ek qua saliigas su forsan nur la lasta 5.6 po cent Ma la esinta carala oficiri savas, ke la sovietal guvernerio bezonas li e ke lu savas anke prizar li, se li ya savis konformigar su al revolucional fluo e se li savis obliviar sua pasinta privileji. **En la komandestraro di la Reda Armeo esas 66,3 po cent agrokultivisti, 12 po cent laboristi ed altri reprezentas nur 21 po cent.** In·er la komandestri nur 20 po cent esas organizita komunisti; multi eliminesis dum la lasta „partiso ·tigo".

La Reda Armeo dum la quar yari di sua existo divenis nacionala Rusa armeo. L· esas efekto precipue di la milito kontre Polonia e la kompleta izoligo di Rusia de altra mondo. ·a armeo, e precipue lua oficiraro esas politika · konciigita ed orientizita segun la recenta potenco-·tando di Rusia."

Ni insertas la konteno dil artiklo da borgezal jurnalisto, por pruvar, ke la Red Armeo

1) esas l'unika armeo qua laboras (exemple, sur l'agri) e samtempo exercas,

2) esas l'armeo qua bone savas pro quo lu kombatas,

3) esas fakte l'armeo dil agrokultivisti e laboristi, e

4) ke omna informi asertanta ke ·a Red Armeo duktesas dal Germana*) o carala ofi·ci, esas stultega kalumnio.

Ek la Cheka tradukis Tonda.

K-do L. Trotski, respondinte a ta kalumnio, olim dicis, ke la Rusa Red Armeo esas internaciona o volunte adherigas a sua rangi omna avangarda elementi revolucionala, ma la Germana oficiri sentas su bone nur en rangi borgezala. Red.

INTERNACIONALO di la SPORTO (SPORTINTERNO).

En julio 1921 kunvokesis en Moskva konfero ek la reprezentanti di la laboristi di Rusia, Italia, Germania, Francia, Cheko-Slovakia, Skandinavia ed altra landi, por unionar la revolucionala mondomovado sportala e qua decidis establisar Reda Internacionalo di la Sporto e Gimnastiko sub la standardo di la Kominterno.

Por la direktado ed exekuto di la labori facenda, on elektis Komitato Exekutiva. En la novembro la Direktantaro kompletigesis per reprezentanti di la Kominterno, Internacionalo di la Yuni, Profinterno e Fako di la Homini. Kom Prezidanto esas kamarado N. Podvoiski, kom sekretario—k-do Erman.

DEKLARO

di la Reda Internacionalo di sporto e gimnastiko al laboristi di la tota mondo.

Sportala festo en Kreml.

En la koncieso di sua grava tasko historiala ed en la prevido di kombato neevitebla kun la kapitalismo totmonda, la proletariaro di omna landi establisas sua reda organizuri internaciona.

La kulturo fizikala — la gimnastiko, la sporto, same kam omna altra valoraji kulturala, kreesis en la tota mondo per moyeni e forci di la laboremi. Ma la dominacanta klasi, depos la ludi sangoza dil sklavo-posedanta Grekia e Roma, finante per la bestial invado di Entente en Rusia Sovietala, sempre ed omnube profitis sagace la sportal organizuri por sua skopi.

Dum l'epoko 1918-20 la Cheka „sokoli" (sporteri-agli), Hungara e Germana sporteri e gimnastikeri servis l'Entente o la borgezaro Germana.

E nur en Rusia Sovietala la sango di la proletariaro revolucionala transformis la kulturo fizikala en grandega faktoro di sanigo, edukado e developo di la revoltinta proletariaro.

Ol kreesis dal hungroza, mivestizita masi di laboristo-ruranala yunaro antekunvokala di Rusia revolucionala en ta desfacila instanto di la granda revoluciono, kande la yuna Republiko Sovietala, frakasante la lasta pinci di la kapitalo, advokis: „Omni en morto-kombato definitiva vers la enemiko!"

En la Rusia Sovietala la proletariala kulturo korpala proximeskis al fabrikerio, penetris la socio proletariala, la sindikati profesionala e nutresas per la ideologio di la klaso laborista.

La signifiko di la revolucionala kulturo korpala evaluesis da omna mondala kongresi proletariala, esinta en Moskva.

Por difuzar e profundigar la Reda Uniono Mondala di la laboristi, por developar la nova proletariala kulturo korpala en omna landi, por unionar la revolucionala sportal e gimnastikal movado laborista di la mondo, por krear la nova organizuri sportala kom potenta fairuyi kombatal kontre la kapitalo--proto en julio 1921 kunvokesis la konfero internaciona ek 18 reprezentanti di sportal e gimnastikal organizuri laboristala di Rusia, Germania, Francia, Cheko-Slovakia, Italia, Hungaria, Austria, Holando, Suedia, Norvegia, Finlando e Polonia.

Ica konfero establisis reda uniono internaciona dil organizuri di korpal kulturo — la Reda Internacionalo di Sporto e Gimnastiko.

Nun la Reda Internacionalo di Sporto e Gimnastiko exhortas omna organizuri laboristala, profesional e ta di la yunaro establisar lia pure proletariala fairuyi revolucionala di la kulturo korpala, lia sportal e gimnastikal unioni.

En la konvinkeso, ke la nova fairuyi dil kombato revolucionala di la proletariaro — la reda unioni sportal e gimnastikal, genitata dal su-developanta revoluciono mondala, divenos moyeno potenta en la manui di la proletariaro, ni invitas la laboremi di omna landi por unionar su sub la standardo di la REDA INTERNACIONALO SPORTAL e GIMNASTIKAL.

Ek la Rusa tradukis Pavol Rodin.

La KORPAL EDUKO en RUSIA SERVAS la LABORISTI.

La populo, qua asumis la granda tasko esar pioniro di la mondo-revoluciono sociala, ne povas restar blinda ed indiferenta al korpal eduko.

E. Radin.

Depos kande la proletariaro en Rusia vinkis, la korpal eduko obtenis la kompleta yuro publika, to esas, olu divenis proprietajo dil masi, dil populo ipsa.

Ante la revoluciono la developo di la korpal eduko esis tre restriktita ed olu praktikesis nur da la tre desdensa strati borgeza o miborgeza, dum ke la proletariaro preske ne konocis olu.

Co esas ya komprenebla se on savas, ke ta-tempe la laboristaro senpardone opresesis ed explotesis da la kapitalismo. Lua anmo obtuzigesis, lua korpo kripligesis per ne suportebla, longa e troa laboro. Ultre to, la korpal eduko e la konoco pri olua neceseso esis inter la laboristaro propagata e sustenata dal guvernerio dil domenieri nur tante, quante on bezonis salvar la laboristi kom la labor-forco de la dekado korpala — e nulo oluse.

Nun ni vidas la kontreajo. Pos la revoluciono, o plu juste, dum la revoluciono, la proletariaro Rusa konceptis e koncieskis la tota importo dil korpal eduko. La neceseso di olca esis pruvita eloquente anke dal civila milito per multa konsequi desfacilega qui lore tante ofte sucedis. La apliko di la korpal eduko en ta desfacilega cirkonstanci pruvis, ke ol esas moyeno efikiva ne nur en la senco higienala, ma anke kom eduko-moyeno

Sportala festo en Kreml.

potenta di la kolektivismo, por kombatar la restaji di la mala mori anciena.

Lor la famino e la destrukteso ekonomiala, la ample e sagace aranjita apliko di la korpal eduko en Rusia donis e donas tre bona rezultaji tam inter la adulti kam inter l'adolecanti e mem inter l'infanti. Nam la korpal eduko, iganta la habitantaro sana e laborema, augmentas olua vigoro e rezistiveso ne nur por la

laboro, ma anke por la revoluciono sociala. La korpal eduko kreas kurajoza e psikale persistema karakteri, la braveso e la suportemeso en la kombato an omna fronti — sive le militala sive le industriala.

La guvernerio proletariala, kom reprezentanto di volo komuna di la habitantaro, multe sorgas pri ca tasko: pri korpala risanigo di la habitantaro generale e di la laboristaro specale, por augmentigar la produktiveso di la laboro. Por ca skopo ja en la yaro 1918 la Komisarierio por Populal Saneso establisis la centro dil kuracô sovietala: STATAL INSTITUTO CENTRALA POR LA KORPALA KULTURO ed ica exekutas omna labori ciencala e praktikala di ta fako.

Til nun plu kam 20 societi laboristala fondesis en Moskva ed omni adheris la komun organizuro — Proletfizkult „FORMIKO“, qua esas seciono di la SPORT-INTERNO (Reda Internacionalo dil gimnastikeri e sporteri). L'instruktisti parfininta la Statal Instituto por la Korpal Kulturo, sucesoze propagas l'ideo dil korpal eduko en centi de laboreyi e fabrikerii, vekigante la kunagado di la laboristi e la laborista yunaro.

K. Petrov.

La gimnastikal e sportal organizuri di la korpal kulturo kom fairuyi di sanigo e fortigo — same kam l'altra laboristal organizuri — devas esar apogopunti di la proletariaro en la kombato kontre la borgezaro... En la augmentanta kombato klasala, la proletariaro ne darfas hezitar profitar tante forta moyeno. La proletariaro mustas do establisar, unionar e direktar la organizuri por l'interesti di sua kombato, por l'interesti di la mondo-revoluciono. *N. Podvoiski.*

Respondo a la frazo-heroi ek la „Libereso“.

...Nek la socialisti, nek la anarkiisti, nek la socialista revolucioneri havas yuro plendar pri la reprezalii di la Soviet-Guvernerio, provokita da li ipse per lia kontre-revolucional agado...
Henri Barbusse, „Humanité“, agosto, 1922

...Ni omni esas tre surprizata pri lo vidata en Rusia ed indignata pri la mentio, qua difuzesas trans la frontiero...

Ek diskurso di Franca reprezentanto (borgezol) di „Office Central Franco-Russe“ en Moskva.

Kun satisfaco ni saveskas pri l'eciteso inter la Liberes'ani, quan efektigis nia klishuro e po qua on dedikas a ni en tensita kombato-braveso preske du kolumni de... insultaji. Regretinde, samtempe li itere pruvas, ke li lernis de to nulo, nam la lasta numeri di „Libereso“ duras rimastikar la anciena fabuli, exemple, pri la „nekontestebla kauzi“ di la desfacilega stando, hungro e c. di Rusia, quale vere fidela hundachi di la mondo-borgezaro, di qua la maxim inteligenta reprezentanti (exemple, Dr. Nansen ed altri) ja de longe neplus kredas lo, dementiinte ca „autentika“ informi. Pluse, omna progresema lektanto di „Libereso“ sendube komprenos, ke esus tote vana e luxoza afero kontroversar kun homi, qui defore regardas la herooza lukto di la Rusa proletariaro per.. la okuli di liberala domenieri di la yarcento pasinta («Libereso» N-o 5-6, pag. 37) e qui kom „revolucioneri savoma“ lernis nulo de la nuna klaso-lukto, kande la tota borgezaro unionis su por kombatar la unesma stato laborista en la mondo. Pri la invito a diserturo-kambio o «proximigo di teorio a perfekteso» (t. e. realeso). La vidanti vidas lo ja realigita en la aparo di «N. St.», la skopo di olqua precize esas prizentar lo koram la masi. Konsiderante la disputo kom finita, ni tamen rezervas a ni la yuro publikigar future kelka dokumenti pri l'agado dil Rusa anarkiisti dum la periodo di la revoluciono.

La redaktorio.

Quale on ne devas agar!

(Respondo a „Sennacieca Revuo“.)

La agosto-septembro numero di la Espista „Sennacieca Revuo“ „laboristala“ kontenas artiklo, di qua la titulo esas: „Intrigo, Blufo, Mentio!“ Olua kontenajo esas letro da „kamarado“ Valentinov de Moskva pri la IDO-movado en Rusia, qua tote ne korespondas al verajo. En ta letro kdo. V. „informas“ la sennacieeal-revuani, ke il, habitanto Moskva, sucesis perceptir „la preska“ existo di ul Idista organizuro qua silencas... apariganto „Mikra Buletino“.

Il skribas: Me dufoye vizitis la Idista grupo (ol konsistas ek tri personi) e nulu esis hike! Li tote ne jenas ni. Do vi vidas, ke la Idista kriado en Paris pri adopto di IDO esas mentio... Pluse, per audacoza fronto lu probas dubigar la autoritato di la Studio-Komisitaro.

Nia respondo a ta letro esas yena. Unesme, nin surprizas la fakto, ke la laboristala „Sennacieca Revuo“ agnoskis kom admisebla aparigar senfakta, dubinda, mentioza ed odio kultivanta informi.

Senfakta, pro ke „kamarado“ V. savas nulo ed il mem ne esforcis saveskar ulo certa direte dal oficisti di la IDO-organizuri, altre il savabus — same kam deki de Espisti lo ja savas en Moskva ed en la provinco (quon pruvas multa recevita letri demandanta informi pri IDO), ke en Moskva fakte existas tri IDO-organizuri qui developas vivoza agado. Yen la nomizo di ta organizuri: 1) Rusa Mondolingual Uniono (tote neutra), sekretario kamarado J. D. Balandyuk, exesperantisto; adreso: B. Sadovaya 10, loj. 29; 2) Rusa IDO-Federuro Komunista (seciono dil KIFIntern), sekretario kamarado Ev. Barén; provizora adreso: B. Sadovaya, Nr. 10, loj. 29; 3) la Sekretarierio dil KIFIntern, General-sekretario Fr. Milter, Mokhovaya, 16, edifico dil Komintern, chambro 146. Lu savabus anke, ke omna ta IDO-organizuri ensemble editis sat multa editaji e ke precize la Idista agemeso en Rusia rivivigas la dormema Espo-movado.

Ni ne konocas kdo. V. Ma omnakaze lu agis ne kom laboristo, mem del vidpunto di pure fanatika Espisto, nam il insinuale probas deskreditigar e dubigar la penso kolektiva qua esas la bazo fundamentala di la socialismo. Lu penas denigrar la Studio Kom., obliviante, ke ol esas organo dil Komintern e kom tala responsiva koram la Komintern, eventuale a la 4-a mondo-kongreso Kom komunisti, ni kategorike desaprobas l'agado-maniero senresponsiva di kdo. V. kontre la maxim autoritatoza laboristal organo quala esas la St. K., kreita che la Komintern e yurizita dal 3-a mondo-kongreso. Ni nule obliviez, ke la L. I. ne esas skopo, ma nura moyeno.

Mentioza esas la letro di kdo. V., pro ke lu multempe vizitis ula Idisto od Idista organizuro, altre il savabus kande ed ube on povas parolar kun l'oficisti di la rispektiva IDO-organizuri (quale lo facis kdo. E. Lanty, esinte en Moskva e vizitinte kdo. Milter).

Lo sole vera en la letro esas, ke l'Idisti ne jenas l'Espisti. Advere bona exemplo por imitesar dal sdni. Espisti! Ma la verajo esas inversa. L'Espo-favoroza jurnali ne insertas artikli od informi pri IDO, ma se on facas lo, on alterigas la senco dil artikli ye la favoro di Espo. Talmaniere aparis en „Pravda" Nr. 125 del 8-a junio rezolvo di Idisti okazione la judiciado di la soc. rev. kam ta dil Espisti.

Ni demonstris nur un fakto ek multi, quo eloquente pruvas quale on intencas jenar la IDO-movado en Rusia.

Fine, la odio-kultivado inter Espisti ed Idisti. Ni opinionas, ke lo koncernas plu multe la gvidanta somito, to esas la chefaro. La masi Espista, quale to pruvas deki de lia letri a ni, esas fratema e ne disputo-avida. E nur per simila nevera informi e letri oli instigesas al enemikeso, qua tote ne esas admisebla en la cirkli dil laborista mondolinguani. Unfoye por sempre on devas cesigar la jermifado di odio inter la revolucionema mondolinguani. Per omna esforci on devas penigar acelerar la tempo, kande la parolo da nia komun amiko Henri Barbusse realigesos: „Esperantisti ed Idisti, unionez vi!" por reale enduktar un komuna linguo helpanta por la tota homaro. *Ev. Baren.*

LA PREGO DI LA KAPITALISTO.

Me kredas, ke la Kapitalo dominacas la materio e la spirito.

Me kredas a la Revenuo, — olua filio legala, ed al Kredito — la Santa Spirito, ekiranta de ol ed ensemble adorata.

Me kredas al Oro ed Arjento, qui, nutrigita en la Moneto-Placo, fuzita en la kruzelo e forjita per la stampo, itere prizentesas al mondo quale moneto legala, olqua, pro olua pezeso e parcirkulado tra la tota mondo, adpozesas en depozeyi di la Banko — por vivigar la Paper-Pekunio.

Me kredas a la Rento kin po cent, same kam a la tri o quar po cent ed a la lego-konforma quotizo di la valoraji.

Me kredas al Listo di la stato-debi, qui garantias al Kapitalo neriskar en la komerco, l'industrio e la prunto.

Me kredas al Poprietajo Privata, — la produkturo di altra laboro e la fixigo di ol til eterneso.

Me kredas al neceseso di la Povreso — la furnisanto di la mercenarii ed a la matro di la Superlaboro — la fonto di la adjunto-preco.

Me kredas al eterneso di Salario-Laboro, qua liberigas la laboristo de la sucii pri proprietajo.

Me kredas al augmento di la labor-tempo, al Diminuto di la salario, ed anke a la kontrafakto di la produktaji.

Me kredas a la santa dogmati: chipe komprar e chere vendar. Same me kredas al principi eterna di nia santa Eklezio, — la oficala ekonomiko politikala. *Segun P. Lafarge, trad. X.*

Ruso studianta la Internaciona helpo-linguo IDO deziras proprigar l'olima oficala organo dil Uniono Progreso. On posedas la n:ri 8 (1908), 11 (1909) e 76 (1914). On rekompensos per omno dezirata. Adreso: Rusia, Moskva, Rus-Mond-Uno, B. Sadovaya 10, ch. 29, por „X. Y.".

La adreso di kdo. A. Grünwald esas de nun: Germania, Berlin SW, 61, Waterloo-ufer 3.IV.

La MONSTRO.

En Petrograd existas la placo, situita ye la krucumo dil Perspektivo*) di la 25 oktobro (ex-Nevski), la Strado de Ligovka e la vasta edifici e korti dil staciono de Nikolao-fervoyo. Ta placo nomesis Známenskaya, segun la apuda kirko [Známenie — „santa aparo"]; nun ol nomesas la Placo dil Revolto.

Sur ica placo ni trovas la granda, pezoza e tre grosiera (segun la moderna koncepto) monumento, reprezentanta imperiestro Alexandro III, patro dil lasta Rusa caro Nikolao Duesma la Sangoza. Ica monumento laboresis dum longa tempo dal skultisto princo Paolo Trubetskói; on selektabis un guardiana mayor-serjanto, tre simil ad Alexandro III.; ita vivanta modelo sidigesis sur la granda kavalo, tre memoriganta ad ula hipopotamo (ca animalo nomesas Ruse plu ofte behemót — la famoza Hebrea biblo-vorto, signifikanta propre la bovini o simila grosa animali). Nu, la monumento ipsa reprezentas la caro, sidanta sur la kavalo; la giganta figuro stacas sur tre granda e masiva piedestalo. Ja ante la revoluciono la publiko kompozis la enigmato pri ta monumento: „sur la komodo esas la behemoto e sur la behemoto esas la idioto".

La Revoluciono Oktobral indulgis ica monstra monumento, probable por demonstrar al venonta generacioni, quante mala e pezoza esis la gusto di ti, qui kustumas akuzar la Soviet-guvernerio pri manko dil gusto.

Nun, segun la decido dal Petrogradana Sovieto, on grabos sur la monumento la epigrafo, apartenanta al plumo dil famoza proletaria poeto Demyán Bedni (Damiano Povra). Me esforcas hike tradukar en IDO ica versi, qui revelas tam forta revolucional humuro kam la envidiinta kapableso dil poeto expresar la pezozeso dil skultal stilo per la proporcional pezozeso dil versi:

„La filio e patro linchesis en viv-stando;
Ma mea fato esas pos-morta senfameso:
Restachas hike me kom monstro fer' porlando,
Qua raptis por-eterne la yugo dil careso."**)

N. Yushmanov, Petrograd.

*) Speco di strado, nomata D. Prospekt, E. prospect, F. perspective, R. prospékt, p. e. (ex-Nevski), mankas a nia lexiki, semblas, ke la F. formo esas plu logikal; l'internacioneso esas egala por la du formi, segun ke li uzesas en plu o min proxima senco.

**) Por la rimo me aplikis -eso vice -ismo, ma lo ne chanjas la komuna senco, nam ol esas klara per su ipsa.

EXPLIKO di la ILUSTRAJI.

La procedo di la partiso di socialista revolucioneri.

Y. L. PIATAKOV. La prezidanto di la Superiora Revolucionala Tribunalo Proletariala, kdo. Piatakov, naskis en yaro 1890. En 1905 lu adheras la partiso dil anarkiisti. De 1910 lu esas membro di la partiso soc.-dem. Unesmafoye lu arestesas en yaro 1910 ed exilesas de Petrograd kun interdikto habitar la chefurbo. En 1912 lu judiciesas pro afero di organizuro soc.-dem. en Kiev. Ekmigrinte ad exterlando, lu anke ibe judiciesas dal rejala judiciaro Sueda pro partoprenir kunveno di sinistra socialisti e, segun la verdikto di la judiciaro, exilesas ek Suedia. Pos la Revoluciono Oktobrala, kdo. Piatakov ecelesis per sua laboro en Ukrainia, ube lu prezidis la Unesma Soviet-Guvernerio, komencinta la kombato por la liberigo di Ukrainia de „atamano" Skoropadski e Petlura, la kunaganti dil Entente. Laborinte kom membro dil guvernerio, lu esis samtempe anke membro di C. K. di la Komunista Partiso di Ukrainia e redaktero dil central organo „Komunisto" e c. Pose il laboris ye la rikonstrukto dil ekonomio en la Ural-regiono e Don-baseno e c.

A. V. GALKIN. La membro di la Sup. Trib., kdo. Galkin esas partisano de la yaro 1904. Aktive partoprenis la movado revolucionala en 1905. Multfoye persekutesis dal guvernerio carala, pasinte plu kam du yari en karcero e cirkume quar yari en exileso. Lor la renverso en 1917, il prezidis la Petrogradala Tribunalo Revolucionala. Catempe il esas supleanto dil prezidanto di la Superiora Tribunalo di Republiko.

O. J. KARKLIN. Membro di la Tribunalo, kdo. Karklin, esas partisano de 1903. En la sama yaro il arestesis ed ekmigris a Suisia. Aktive partoprenis la revolucionala movado en Latvia dum 1905 e dum l'epoko di la reakto dufoye arestesis. Pro partoprenir konfero s.-d. en Riga, il judiciesis en 1908 dal militał-judiciaro a 8-yara karcero forcata e subisis ol entote. Lor la revoluciono en Latvia dum 1919, il esis membro di la Guvernerio Sovietala di Latvia. Catempe il esas supleanto di Komisario che la Komisarierio di Minoritati Nacionala.

M. N. POKROVSKI. Profesoro M. N. Pokrovski esas anciena revolucionero ed erudita marxisto. En Rusia, e mem en la exterlando, il ample konocesas per sua famoza verko pri la historio di Rusia. Il partoprenis la procedo kom akuzanto per „fakti e dokumenti".

N. V. KRILENKO. Kamarado Krilenko naskis en la yaro 1885 e laboras kom partisano de 1904. Il esas aktiva partopreninto di omna eventi revolucionala depos la yaro 1905. Pos la renverso Oktobrala il ecelis su kom chef-komandero superiora di la Rusa armeo revolucionala. Catempe il esas prezidanto di la Superiora Tribunalo di Republko. En la procedo il debutis kom stat-akuzanto.

A. V. LUNATSHARSKI. Kdo. Lunatsharski esas tre eminenta guidero di la proletariaro. Il esas talentoza oratoro, diverslatera verkisto, literaturisto, poeto e dramaturgo. De la evo de 17 yari il okupas su per agit-propagal laboro e pro la partopreno al organizuri revolucionala exkluzesis del gimnazio. Ekmigrinte Rusia, il vizitas la fakultato filozofiala en Zürich e multe interesas su pri la questiono dil estetiko ed arto. Il frequentas muzei, lecioni, teatri e diskutas publike pri la questiono dil religial historio. Pos la revoluciono Oktobrala il esas Popul-Komisario e direktas la Komisarierio di Popul-Instruktado. En la procedo il debutis kom akuzanto del latero pure politikala.

A. R. GOTS esas membro di la C. K. di la partiso di se-re e deskovresis lor la judiciado kom lu maxim chefa direktanto ed instiganto di omna terorigista grupi, preparinta la komploto kontre k-di Lenin, Trotski, Zinoviev, Berzin ed altri. Il decendas ek tre richa familio borgeza, olqua esis multe konocata kom posedero di la tea-firmo „Visotski e Ko".

DONSKOI, Dm. Dm. esas membro dil C. K. di la partiso di se-re ed akuzesis pri l'organizo di kontre-revolucionala revolti ed exproprii. Segun profesiono il esas mediko militala.

M. A. LIKHATSH. e E. M. TIMOFEYEV esas anke membri di C. K. di la partiso di se-re ed akuzesis pri la sama supre mencionita krimini.

La Reda Juro.

(Extraktajo ek la diskurso di k-do L. Trotski.)

«Kamaradi redarmisti, komanderi, komisarii ed omna reprezentanti di la laboristo-ruranala Rusia! Nia cadia festo militala koincidas kun la granda festo-dio di la proletariaro—la Unesma Mayo. Cadie ni unesmafoye solene prizentos nia juro al klaso laborista di nia lando e di la tota mondo. La Reda Armeo existas tam longe kam longe existas Rusia Sovietala. La reda juro existas del nasko di la Reda Armeo. Ma en la pasinto ni ne havis tempo prizentar ol a la klaso laborista. Ni juradis lore an la fronti per sango e revolucionala ago... La kapitalistaro totmonda postulas de ni pagar la milito-debi, postulas de ni pago po la varsita sango di la laboristi e rurani; on postulas de ni pago po la nacionaligita fabrikerii e laborerii; on postulas de ni pago po la Rusa revoluciono. On dicas a ni: «Ni esas pronta agnoskar vi, se vi pagos duople: po la caro e po la aboristo-ruranala revoluciono!» On promisis agnoskar ni, se ni divenos ne-Sovietala, ma sklava. Ni respondis: no! Ne pro to Rusia varsis sango por itere divenar sklavo di la kapitalo. Ni propozis kontrato ye egala kondicioni generala por omni. Ni deziregis vivar en paco e laboro. Ma nia propozo ye pacema kontrato e desarmizo refuzesis. Se li ne deziras paco, konseque, anke ni ne povas nun desarmizar ni. E pro to cadie, ye la Unesma Mayo, koram la Sovieto M skvala e nia centrala oficerii, koram la guideri di la klaso laborista di la tota mondo ni juradas solene nia Reda Juro revolucionala ye la fido til la morto a la reda standardo revolucionala di la laboristo-ruranala Republiko Sovietala...»

Pri la renkontro di la „anke-socialisto" Vandervelde e Ko.

Yes, esis tempo, kande la populo Rusa ne esis en posibleso nek renkontrar sua amiki nek fo-chasar sua enemiki. Ta epokon la Rusa poeto Pushkin karakterizis en sua verko „Boris" per du vorti: „La populo mutesis." Advere, la populo Rusa mutesis dum yarcenti -- komence sub la yugo di la Tatari e pose lor la dominaco di la carismo... La populo mutesis... E nur la revoluciono Oktobrala igis la populo itere vekeskar de la centyara muteso e paroleskar... La homo rirecevis la kapableso sentar su kom homo, rirecevis la posibleso pensar e parolar. E la populo Rusa paroleskis... Per masa manifesti e demonstri lu nun pruvas, ke lu savas ne nur renkontrar ed amar sua amiki ed aplaudar a sua amata triboni. Okazione la arivo di la „anke-socialisto" Vandervelde e Ko., la populo Rusa manifestis eloquente, ke lu lernis anke digne traktar sua enemiki, salutante li per nekontebla politi o-satiral plakati, expresanta la necelita desprizo ed iraco dil populo.

Redaktero: Red. Komisitaro dil KIFINTERN. „GlavLit" No. 2873. Kooperal Imprimerio Laboristala